

Jaktvårdsföreningarna

Den här anvisningen ersätter 29.5.2020 given anvisning.

Jägarexamensutbildning (förberedande jägarexamenskurs)

Finlands viltcentral har uppdaterat utbildningspaketet för anordnande av den frivilliga förberedande jägarexamenskursen så att det motsvarar situationen för år 2023.

Den rekommenderade längden på kursen är minst 12 timmar. Utbildningens längd kan emellertid variera enligt lokala specialomständigheter och beroende på kursanordnarens möjligheter. Utbildningens innehåll kan även göras mer omfattande och mångsidigt. Utbildningen kan även anordnas på distans. Det mest rekommenderade sättet är ändå att ordna utbildningen som närundervisning.

Handbok för jägare (som bok eller elektronisk version) fungerar som grundläggande verk för såväl kursdeltagarna som utbildarna. Det rekommenderas att läsa boken innan man deltar i kursen (kursdeltagarna) eller innan den anordnas (utbildarna).

Jaktvårdsföreningarnas examensutbildare kan kostnadsfritt läsa den elektroniska handboken för jägare genom att logga in på Viltinfo med Oma riista koderna. Handboken finns tillgänglig på första sidan vid punkten gå för att läsa, förutsatt att uppdraget examensutbildare har lagts till i personens uppgifter i Oma riista.

Handbok för jägare, examensutbildningen och jägarexamen bildar ett **utbildningsprogram i ansvarsfullhet**. En viktig uppgift för anordnarna av jägarexamensutbildningarna är att lära ut principerna för ansvarsfull jakt och god jägarpraxis till kursdeltagarna.

Den förberedande jägarkursens åtta delar, rekommenderad ordningsföljd och minimitid:

1. Jaktlagstiftning	(2 h)
2. Artkännedom	(2 h)
3. Viltekologi och viltvård	(1 h)
4. Etisk och hållbar jakt	(1 h)
5. Vapen och patroner i jakten	(2 h)
6. Säkerheten under jakt	(1 h)
7. Fångstredskap och -metoder	(2 h)
8. Hanteringen av bytet	(1 h)

Användningen av utbildningspaketet

Användning av utbildningspaketet är tillåten endast för jägarexamensutbildare vid anordnande av jägarexamensutbildning. Användning av materialet i jägarexamensutbildningar som anordnas av andra aktörer än jaktvårdsföreningar är tillåten endast med skriftligt tillstånd som beviljas separat av Finlands viltcentrals process Tjänster.

Ett föredrag eller fotografier, videor eller animationer som ingår i ett föredrag får inte användas för annat ändamål. De får inte separeras från föredraget, delas ut eller säljas till kursdeltagare eller

överlåtas till utomstående. Användningsrätt till materialet gäller endast personer som anordnar jägarexamensutbildningar.

I utbildningspaketets anteckningsvy finns nyttiga anteckningar för utbildarna. Det lönar sig att bekanta sig med anteckningarna innan utbildningen anordnas. Anteckningarna är inte synliga för kursdeltagarna när föredraget hålls.

Faktorer att uppmärksamma då utbildningsdelarna anordnas

Jaktlagstiftning

I Handbok för jägare presenteras de aktuella författningarna som är i kraft när boken skrivs, vilka är viktiga att känna till för den som börjar jaga. Dessa centrala frågor som är viktiga att behärska går igenom även i utbildningspaketet.

Kursdeltagarna ska ges handledning i att själva i fortsättningen aktivt följa med de förändringar som sker i den lagstiftning som gäller jakt. Information om sådana ändringar ges på Finlands viltcentrals webbplats samt i tidningarna Metsästjäja och Jägaren. I Viltinfo.fi under kategorin Lagar och förordningar publiceras uppgifter om ändringar av förordningar enligt året för ikraftträdandet. På Viltinfo finns också direkta länkar till lagar och förordningar i anknytning till jakt (Finlex.fi).

Artkännedom

Avsnittet om artkännedom består av beskrivningar av däggdjur och fåglar. Avsnittet om fåglar har utarbetats i samarbete med Finnature Oy. Texterna och bilderna i avsnittet har huvudsakligen sammanställts av den internationellt erkända fågelskådaren Harri Taavetti. Kursdeltagarna ska lära sig att identifiera villebrådsarterna, de icke fredade arterna och de främmande arterna, samt kunna skilja dem från arter som påminner om dem.

Viltekologi och viltvård

Avsnittet baseras på teckningar och målningar.

Etisk och hållbar jakt

Approachen i avsnittet skiljer sig från de övriga avsnitten på så vis att det material som ska inläras först tas upp med hjälp av en inledande bild, i syfte att väcka diskussion. Utbildaren kan främja diskussionen genom att ställa frågor i anknytning till bilden. Efter bilderna går de viktigaste punkterna igenom med hjälp av en tillhörande text.

Vapen och patroner i jakten och Säkerhet under jakten

Avsnittets viktiga syfte är bland annat att få kursdeltagarna att lära sig vilka olika vapen och patroner som finns och hurdan vilt man kan jaga med dessa. Säkerhetsaspekterna i anknytning till användningen av vapen är frågor som är speciellt viktiga att lära ut.

Utbildningsprogrammet ABC för jaktskytte har utvecklats av Finlands Jägarförbund sedan år 2016. Finlands Jägarförbund har producerat ett omfattande och högklassigt material, som även innehåller ett stort antal videor. Videorna kan visas i föredraget om datorn är ansluten till internet. Webbadresserna till videorna finns även i utbildarens anteckningsvy. Videor som hör till avsnittet vapen och patroner lönar det sig att visa enligt utbildarens bedömning, inom ramen för den tid som finns till förfogande.

Man har strävat till att infoga de mest relevanta videorna i själva presentationen, och resterande videor hittas gömda efter presentationen. Utbildaren kan flytta de gömda diorna tillbaka till presentationen och klicka på punkten göm dia, då blir diorna synliga i presentationen igen även i vyn diapresentation.

Videorna finns tillgängliga för alla att se på internet på Finlands Jägarförbunds webbplats ABC för jaktsskytte: <https://metsastajaliitto.fi/metsastajalle/metsastysammunnan-abc>

I samband med jägarexamensutbildningen rekommenderas att man ordnar möjlighet för kursdeltagarna att i praktiken bekanta sig med vapenhantering på skjutbana, om det är möjligt för den aktör som anordnar utbildningen. Liksom i teoridelen lönar det sig även på skjutbanan att fästa uppmärksamhet vid säker hantering av vapen och patroner.

Det lönar sig att rekommendera deltagarna i jägarexamensutbildningen att delta i kursen ABC för jaktsskytte. På kursen går man igenom de grundläggande frågorna i jaktsskytte och säker vapenhantering. Kursdeltagarna får ett jaktsskyttekort när de har slutfört kursen.

Innan en jägarexamensutbildning anordnas lönar det sig att ta reda på var och när de närmaste ABC-utbildningarna anordnas och informera kursdeltagarna.
<https://metsorekisteri.metsastajaliitto.fi/Tapahtumanhallinta/tapahtumakalenteri.aspx?jarjestajaid=2402555>

Skjutbanor och skytteutbildningar på det egna området

De som anordnar utbildning bör informera om skjutbanor på det egna området och om hur de används. Det är bra att kursdeltagarna känner till var skjutbanor finns och hur man får möjlighet att träna på dem. Kursdeltagarna ska också uppmuntras att träna och aktivt utveckla sina egna färdigheter på skjutbana.

Fångstredskap och -metoder

Avsnittet består av fotografier och videon. Videorna kan visas om datorn är ansluten till nätet. Webbadresserna till videorna finns även i utbildarens anteckningsvy. Om internetanslutning saknas, kan frågorna gås igenom även med hjälp av fotografierna. Det rekommenderas att utbildarna har med och använder sig också av eget förtydligande material, som till exempel fällor, direkt dödande slagjärn o.dyl.

Hantering av bytet

Avsnittet består av fotografier och videor. Med videornas hjälp är det lättare att åskådliggöra olika faser i bytshantering. Det är bra om utbildarna även använder eget tilläggsmaterial, som till exempel uppstoppade djur, troféer, mm.

Finlands viltcentrals videor i Viltinfo kan ses av alla på adressen <https://www.riistainfo.fi/sv/videor/>. Det är bra att presentera innehållet i Viltinfo för kursdeltagarna och i början av kursen visa hur det används. På Viltinfo.fi hittar man även fördjupande utbildningsmaterial om olika ämnen.

Anordnande av utbildning på distans

Distansundervisning är ett sekundärt sätt att ordna utbildning. Det mest rekommenderade sättet är fortsättningsvis att ordna förberedande kurs för jägarexamen som närundervisning.

Rekommenderat deltagarantal vid distansundervisning är högst 30–50 personer. Bristen på interaktion mellan kursdeltagarna och utbildarna och få samtal under utbildningen har upplevts som problem vid distansundervisningen.

Om man har större grupper än så här är det lätt hänt att interaktionen blir ännu mindre.

Man har även fått erfarenheter från distansundervisningen att procenten av godkända kursdeltagare är lägre än för de som deltagit i närundervisning. Av den anledningen fungerar distansutbildningar mest som ett kompletterande sätt att anordna utbildning under normala förhållanden. Samtidigt möjliggör de att utbildning kan hållas även vid exceptionella omständigheter som under begränsningar av sammankomster. På områden med långa avstånd möjliggör distansutbildningen deltagande i utbildning till en rimlig kostnad och sparar tid (inga bränslekostnader, inte använda tid till resor). Närundervisning är dock fortfarande det primära och det mest rekommenderade sättet att ordna utbildningar.

Vid ordnandet av distansundervisning kan man använda till exempel Teams, men jaktvårdsföreningen kan även ordna utbildningen med andra program som de anser vara bäst. Då jaktvårdsföreningen beslutar att anordna utbildning på distans, ska jaktvårdsföreningen se till att de personer som anordnar utbildningen till sitt förfogande har ett program som möjliggör distansundervisningen. Om utbildningen ordnas med jaktvårdsföreningens dator, kan jaktvårdsföreningen köpa en licens för användning av det program som de anser vara bäst. Gratislicenser är ofta tidsmässigt begränsade och beträffande deltagarantal ofta väldigt strikta. Köp av en licens möjliggör att jaktvårdsföreningen vid behov också kan anordna andra evenemang på distans.

Innan distansundervisningen anordnas måste man bekanta sig med programmet som används och justera mötesinställningarna. Nätverksanslutningen måste vara bra.

Insamling av utbildningsavgifterna kan till exempel göras på förhand. Kursdeltagarna kan betala deltagaravgiften till jaktvårdsföreningens konto. Efter att betalningen mottagits skickas det en länk till den som ska delta i utbildningen.

Distansutbildningarna meddelas som den egna jaktvårdsföreningens utbildningar som tidigare och man marknadsför dem som den egna jaktvårdsföreningens utbildningar. Om personer från andra ställen anmäler sig, kan man ändå ta emot dem till utbildningen.

Utbildarna måste vara uppmärksamma så att tillfällena inte spelas in. Om det är möjligt måste inspelningen blockeras via mötesinställningarna och det är också skäl till att i början av evenemanget säga att inspelning inte är tillåtet.

Utbildarnas uppträdande och språkbruk

Under utbildningsevenemangen ska utbildarna uppträda sakligt samt med beaktande av deltagarna använda ett tydligt och begripligt språk. Utbildarna måste hålla i minnet att evenemangen i allmänhet är deltagarnas första kontakter med jaktvårdsföreningen och viltförvaltningen i sin helhet. Den uppfattning de får av viltförvaltningen, anställda inom branschen och av jakt i allmänhet skapas till stor del utgående från erfarenheterna av utbildningsevenemangen.

Därför ska till exempel terminologi som hänvisar till kön undvikas under utbildningen. Till exempel termerna "älgkarlar", "SRVA-män" och "passkarlar" ska undvikas, om avsikten inte uttryckligen är att betona könet. I stället för exemplen ovan ska man använda termerna älgjägare, SRVA-aktörer och passaktörer, skyttar eller personer som agerar som skyttar o.s.v.

Med önskan om givande utbildningsstunder,

Jari Pigg
biträdande direktör
Finlands viltcentral